

การออกแบบศูนย์ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพทางดนตรีและการแสดง

Music and Performance Center

รัตนสุดา ยอดหงษ์¹ และ นรากร พุทธิโสม²

¹นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

E-mail: Rattanasudayo@kkumail.com

บทคัดย่อ

ดนตรีและศิลปะการแสดงถือเป็นศิลปวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ที่มีประโยชน์และคุณค่าต่อบุคคลและสังคม ช่วยพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาอารมณ์ความรู้สึกก่อให้เกิดความสุนทรีย์ พัฒนาด้านความคิด รวมถึงเป็นการสื่อสารของภาษาที่ไม่มีขอบเขต สามารถเข้าถึงได้สำหรับบุคคลทั่วไป ในด้านความบันเทิง ดนตรีและศิลปะการแสดงมีบทบาทต่อชีวิตเราเป็นอย่างมากในปัจจุบันสังเกตได้จากที่ใดมีเสียงดนตรีที่นั่นมักจะเกิดความสนุกสนาน มีกิจกรรมที่บันเทิงรื่นเริงใจเกิดขึ้นต่อผู้คนโดยรอบในอดีตเสียงดนตรีเกิดขึ้นจากการร้องรำทำเพลงตามธรรมชาติ การปรบมือ เคาะหิน หรือจัดการแสดงเพื่ออ้อนวอนต่อพระเจ้าหรือบูชาภูตผี เพื่อให้ช่วยปกป้องรักษาและช่วยให้พ้นภัย ซึ่งในปัจจุบันดนตรีได้มีวิวัฒนาการไปตามความเจริญและเกิดการสร้างสรรค์เป็นเครื่องดนตรีและการแสดงที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ทำให้ดนตรีและการแสดงนั้นเป็นจุดเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มบุคคลต่าง ๆ และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนของวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน

โครงการออกแบบศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีนั้น จัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการให้เกิดศูนย์รวมทางดนตรีและการแสดง เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ทางดนตรี เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและการแสดง ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของผู้ที่มาใช้งาน และส่งเสริมให้ผู้คนได้ตระหนักถึงคุณค่าของดนตรีและศิลปะการแสดงมากขึ้นในอนาคต

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีจึงเป็นการออกแบบพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานที่แตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ทั้งการใช้งานห้องสตูดิโอ การซ้อมดนตรี การจัดการเรียนการสอนทางดนตรี รวมถึงจัดแสดงต่าง ๆ เป็นพื้นที่พบปะกันของสังคมดนตรีไม่ว่าจะเป็น ศิลปิน นักร้อง นักดนตรี นักเรียน นักศึกษา หรือเยาวชนทั่วไปที่หลงใหลในด้านนี้ โดยการออกแบบพื้นที่ภายในโครงการให้มีความสะดวก ตอบโจทย์การใช้งาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทำให้ผู้ที่มาใช้งานได้รับความสุนทรีย์ ทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ ทักษะ รวมไปถึงได้พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในสังคมอีกด้วย

1. ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

ดนตรีเป็นสิ่งที่มียุทธูปการมากในชีวิตประจำวันของเรา สถานที่จัดแสดงดนตรี คือสถานที่ใดก็ตามที่ใช้สำหรับจัดคอนเสิร์ต หรือการแสดงดนตรี ซึ่งเป็นไปได้หลากหลายรูปแบบ ขนาด และที่ตั้ง ซึ่งลักษณะเฉพาะของสถานที่จัดแสดงดนตรีจะแตกต่างกันไป เริ่มตั้งแต่แนวดนตรีที่สอดคล้องกับสถานที่ โดยทั่วไปแล้วสถานที่แต่ละรูปแบบจะมีแนวดนตรีอย่างไม่เป็นทางการ ที่จัดแสดงในพื้นที่รูปแบบนั้น ๆ เช่น ดนตรีคลาสสิกจะจัดที่โรงอุปรากร (Opera House) ขณะที่ร้านผับบาร์จัดแสดงดนตรีร่วมสมัย เช่น ร็อก ป๊อป ป๊อปแดนซ์ หรือดนตรีแจ๊ส ที่มักแสดงในแจ๊สคลับ (Jazz Club)

นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างด้านความถาวรของพื้นที่ สถานที่จัดแสดงบางแห่งอาจเป็นอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ เช่น สเตเดียม อารีนา สนามกีฬาและอัมฟิเธียเตอร์ แต่บางแห่งก็อาจเป็นสถานที่ชั่วคราว เช่น เวทีในเทศกาลดนตรีที่มักเคลื่อนย้ายไปจัดตามที่ต่าง ๆ ซึ่งในประเทศไทยสถานที่ที่ผู้คนมักจะไปรวมตัวเพื่อฟังเพลงนอกจากงานคอนเสิร์ตคือร้านเหล้า ผับ บาร์ แต่ยัง มีผู้คนบางกลุ่มที่สนใจในด้านดนตรีแต่ไม่สามารถเข้าใช้งานพื้นที่ดังกล่าวหรือไม่ชอบเข้าร้านเพื่อสังสรรค์ หรือในด้าน การจัดแสดงต่าง ๆ ที่มักจะกระจายอยู่ตามศูนย์จัดแสดงสินค้า ศูนย์การค้า หรือพิพิธภัณฑ์ ที่หมุนเวียนไปตามช่วง เทศกาล ยังไม่มีพื้นที่สำหรับรองรับการทำกิจกรรมทางด้านศิลปะและดนตรี รวมถึงการจัดแสดงผลงาน หรือพื้นที่สำหรับศึกษาดนตรีในด้านต่าง ๆ แม้ในปัจจุบันจะสามารถทำได้ในรูปแบบออนไลน์และเข้าถึงได้จากทุกพื้นที่ แต่การเพิ่มพื้นที่สำหรับ แสดงออกและสร้างสรรค์ความคิดในด้านต่าง ๆ ให้ผู้คนที่มาใช้งานได้สัมผัสบรรยากาศและแลกเปลี่ยนแนวความคิดกัน ก็เป็นอีกทางเลือกสำหรับผู้สนใจ

จึงเกิดเป็นแนวคิดในการสร้างพื้นที่ส่งเสริมกิจกรรมทางด้านดนตรี เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้งานทั้งศิลปิน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนทั่วไป ให้เข้าถึงได้มากขึ้น ขยายประสบการณ์ทางด้านดนตรี และงานแสดงได้อย่างไม่จำกัด

1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อสร้างพื้นที่สำหรับฝึกซ้อมและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีและการแสดง
- เพื่อสร้างอาคารสำหรับการจัดแสดงด้านดนตรีโดยเน้นการใช้งานและสุนทรีภาพ
- เพื่อสร้างพื้นที่สำหรับจัดแสดงความสามารถทางด้านดนตรีทั้งในที่ร่มและกลางแจ้ง
- เพื่อสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้สำหรับผู้สนใจในด้านดนตรีและการแสดง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

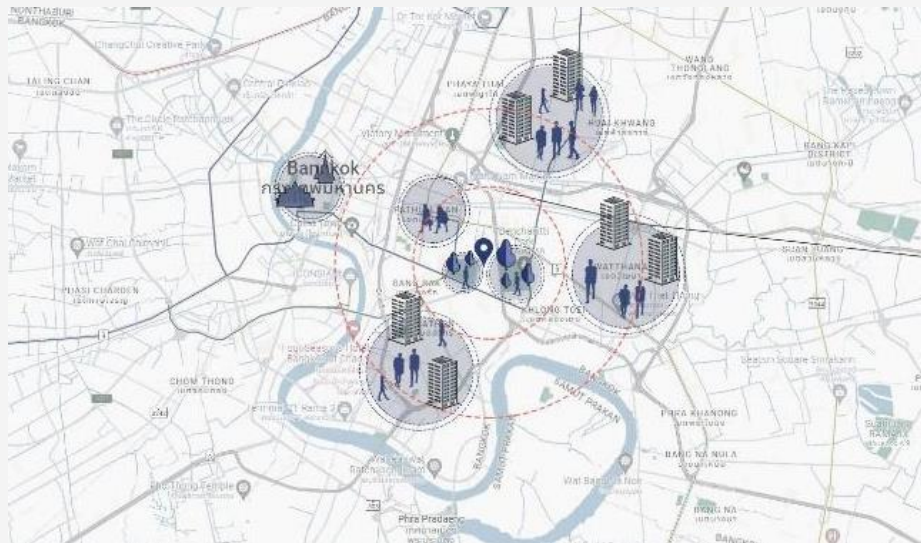
- เพื่อศึกษาการออกแบบพื้นที่สำหรับรองรับกิจกรรมทางดนตรี วัสดุที่ใช้ในงานออกแบบ การควบคุมประสิทธิภาพ ด้านภาพ เสียง และสิ่งแวดล้อม
- ศึกษาโครงสร้างอาคารและพื้นที่ห้องโถงสำหรับการจัดแสดงดนตรี
- ศึกษาการออกแบบพื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการ
- ศึกษาการออกแบบพื้นที่ ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนทางดนตรีความรู้และแนวคิดต่าง ๆ
- ศึกษาการออกแบบอาคารสำหรับการจัดแสดงด้านดนตรีโดยเน้นการใช้งานและสุนทรีภาพ

1.3 ที่ตั้งโครงการและการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

โครงการเป็นการลงทุนโดยหน่วยงานของเอกชนที่เป็นศูนย์ศึกษาและพัฒนาส่งเสริมด้านดนตรีของผู้ที่สนใจ ซึ่งปัจจัยเกื้อหนุนคือการพัฒนาศักยภาพของผู้มาใช้งานรวมถึงการสนับสนุนการขยายตัวของอุตสาหกรรมบันเทิง ในประเทศไทย เนื่องจากในปัจจุบันอุตสาหกรรมบันเทิงเป็นหนึ่งในอาชีพที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร และความเจริญของประเทศ อีกทั้งกรุงเทพมหานครยังเป็นเมืองที่มีแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แหล่งศึกษาและ สถานที่ส่งเสริมทางศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายอีกด้วย

ที่ตั้งของโครงการอยู่ในเขตปทุมวัน ย่านลุมพินี ซึ่งเป็นโซนที่เชื่อมต่อกับย่าน CBD อย่าง สีสลม – สาทร ดังแสดงในภาพที่ 1 โดยในโซนนี้มีความโดดเด่นในด้านของการเป็นที่ตั้งของอาคารสำนักงานหลายแห่ง รวมไปถึงสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ปลอดภัยกลางกรุงเทพอย่างสวนลุมพินี มีโครงการ Mixed-use คอนโด และอาคารอยู่อาศัยหลายแห่ง รอบข้าง

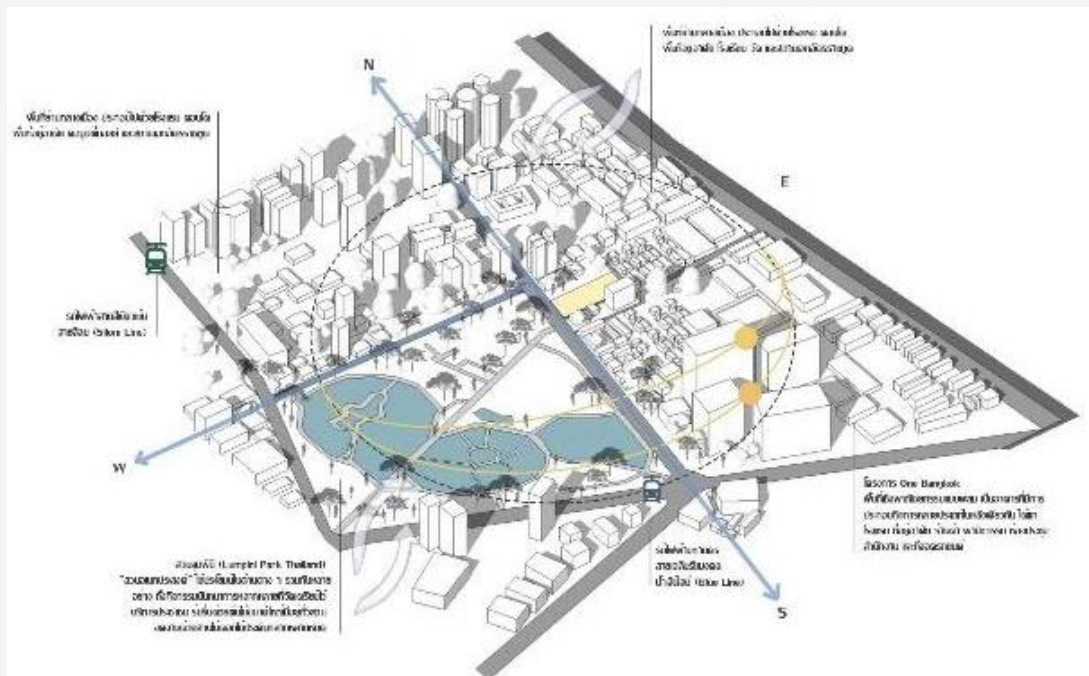
ติดกับพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ของการเป็นย่านแห่งสิ่งแวดล้อมสะอาดชั้นนำของกรุงเทพ ด้วยการเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าหลายแห่งได้แก่เครือ Central ไปจนถึงศูนย์การค้าสยาม ใกล้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถานศึกษาอื่น ๆ

ภาพที่ 1 แสดงที่ตั้งและประเภทของพื้นที่โดยรอบโครงการ

ที่มา : <https://www.terrabbk.com/articles/144112>

โดยที่ตั้งที่เลือกถูกจัดให้อยู่ในเขตที่ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการ ACCESS ได้หลายทาง อยู่ในพื้นที่ล้อมรอบด้วยย่านที่มีเอกลักษณ์ มีระบบขนส่งสาธารณะสัญจรผ่าน

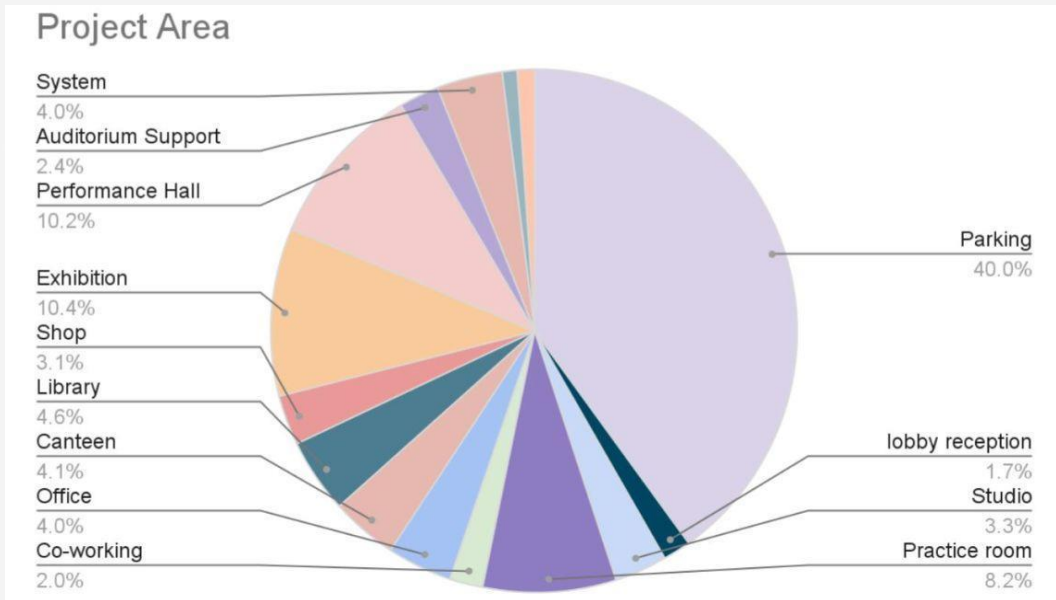

ภาพที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ และบริบทโดยรอบ

ที่มา : <https://www.terrabbk.com/articles/144112>

ที่ตั้ง : ถ.วิทยุ แขวงลุมพินี, เขตปทุมวัน พื้นที่ 11,730 ตารางเมตร FAR 10 OSR 3 ราคาที่ดิน 625,000 / ตารางวาอยู่ในโซนใจกลางเมือง เป็นที่ดินรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางตามแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ดังแสดงในภาพที่ 2 รอบ ๆ พื้นที่เป็นศูนย์รวมพื้นที่ทางกิจกรรมต่างๆ ทั้งสวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า อาคารพักอาศัย สถานศึกษาและมหาวิทยาลัย มีสถานีรถไฟฟ้าใกล้เคียงโดยรอบ

1.4 พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ

ภาพที่ 3 แผนภาพสรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดภายในโครงการ

พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการไม่รวม Circulation มีขนาดพื้นที่รวม 12,502 ตารางเมตร รวมพื้นที่ Circulation 30% จะได้พื้นที่โครงการรวมทั้งหมด 16,252 ตารางเมตร ดังแสดงในภาพที่ 3

2. แนวความคิดในการออกแบบ

2.1 แนวความคิดทั่วไป

“ MUSIC HEAVEN: สรวงสวรรค์ของคนรักดนตรี ศูนย์รวมพื้นที่ในการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ทางดนตรี ทั้งพื้นที่ ฝึกซ้อม พัฒนาศักยภาพ และพื้นที่อำนวยความสะดวกแบบครบครันสำหรับผู้สนใจ ” ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 : แนวความคิดในการออกแบบ

สวรรค์ หมายถึง ภูมิหรือดินแดนที่มีอารมณ์เลิศด้วยดี เป็นที่อยู่ของเทพหรือเหล่าเทวดา มีความวิจิตรงดงาม สะดวกสบาย กิจกรรมที่เกิดขึ้นบนสวรรค์ในแต่ละวันคือการเที่ยวเพลิดเพลินบันเทิงอยู่กับการชมสวน การสังสรรค์กัน ระหว่างทวยเทพทั้งหลาย นิยามได้ถึงพื้นที่ที่บปะกันของเทพเพื่อจัดงานรื่นเริง สังสรรค์ โดยมีดนตรีเป็นองค์ประกอบ

2.2 แนวความคิดด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

2.2.1. การระบายอากาศตามธรรมชาติที่ผนังของอาคาร

การใช้ผนังอาคารตันไม้ อาศัยผนังอาคารหรือโครงสร้างของอาคารในการปลูกหรือให้ต้นไม้เกาะเกี่ยว เช่น การปลูก ไม้เลื้อยเกาะผนังโดยตรง การปลูกไม้เลื้อยเกาะโครงสร้างเสริม หรือทำผนังอาคารเป็นกระบะปลูก การจัดสวนบนอาคาร ได้แก่ สวนบนดาดฟ้า สวนบนระเบียง และสวนที่อยู่บนโครงสร้างอาคาร ควรเตรียมโครงสร้าง ในการรับน้ำหนักไว้ ตั้งแต่เริ่มสร้างและทำระบบกันซึมป้องกันโครงสร้างอาคารเสียหายจากความชื้น

2.2.2. การรับรองมาตรฐานอาคารเขียวของ LEED

ภายในโครงการมีการคำนึงถึงแนวทางการออกแบบและก่อสร้างอาคารเขียวตามมาตรฐาน LEED เพื่อให้ นำไปสู่การออกแบบและการก่อสร้างอาคารอย่างยั่งยืนเป็นอย่างดีเช่น การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างก่อสร้าง และการก่อสร้างไม่รบกวนพื้นที่ด้านข้างหรือรบกวนสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ตามภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แนวความคิดในการออกแบบทางด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ที่มา : https://www.researchgate.net/figure/Integration-of-nature-based-solutions-in-the-built-environment_fig1_350415382

2.2.3. การออกแบบและประยุกต์ใช้แผงโซลาร์เซลล์

โซลาร์เซลล์ (Solar Cell) หรือเซลล์โฟโตโวลตาอิก (Photovoltaic cell) คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เปลี่ยนพลังงานของแสงอาทิตย์ให้เป็นพลังงานไฟฟ้า โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้ทำจากสารกึ่งตัวนำชนิดหนึ่ง ส่งผลให้กระแสไฟฟ้าหรือพลังงานไฟฟ้าที่เกิดจากโซลาร์เซลล์เป็นกระแสไฟฟ้าตรง (Direct Current) นั่นคือสามารถนำกระแสไฟฟ้าหรือพลังงานไฟฟ้านั้นไปใช้งานได้ทันที อีกทั้งยังสามารถกักเก็บกระแสไฟฟ้าหรือพลังงานไฟฟ้าไว้ใช้ภายหลังได้อีกด้วย ซึ่งถือเป็นจุดเด่นที่ทำให้มีการใช้อย่างแพร่หลาย และเกิดประโยชน์อย่างมากมายกับตัวอาคาร เช่น

- โซลาร์เซลล์สามารถเปลี่ยนพลังงานธรรมชาติอย่างพลังงานแสงอาทิตย์ให้มาอยู่ในรูปแบบของพลังงานไฟฟ้าได้ โดยที่สามารถนำพลังงานไฟฟ้านั้นมาใช้งานได้ทันทีหรือเก็บสะสมไว้ในรูปแบบแบตเตอรี่เพื่อใช้ภายหลังก็ได้เช่นกัน ผู้ประกอบการจึงหันมาติดตั้งโซลาร์เซลล์ โรงงาน และสถานประกอบการกันมากขึ้น เพราะตอบโจทย์เรื่องความสะดวกสบายต่อการใช้งาน

- ประหยัดพลังงานและไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่อาจเกิดขึ้นจากการผลิตไฟฟ้า
- สามารถใช้งานระบบโซลาร์เซลล์ได้อย่างยั่งยืน เพราะรับพลังงานจากแสงอาทิตย์โดยตรง ซึ่งเป็นพลังงานแสงที่ไม่มีวันหมด

2.2.4. Xeriscape (Zero water landscape)

Xeriscape เป็นแนวคิดการจัดสวนที่ใช้พืชพื้นเมืองที่ทนแล้งให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อประหยัดน้ำและช่วยเรื่องการดูแล ในเขต Tropical อย่างประเทศไทย การใช้พืชในวงศ์อากาศเว หรือกระบองเพชรจำนวนมากอาจจะต้องดูแลเป็นพิเศษ จึงควรจะใช้การจัดสวนหิน หรือสวนกรวดที่สร้างเอกลักษณ์ให้พื้นที่ โดยไม่จำเป็นต้องเน้นพืชพรรณจำนวนมาก มีศักยภาพในการลดการใช้น้ำและการบำรุงรักษา ปรับปรุงความหลากหลายทางชีวภาพ ลดมลพิษ ตลอดจนบรรเทาความร้อนภายในเขตเมือง ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แบบสามมิติแสดงการออกแบบพื้นที่สีเขียวด้านหน้าโครงการ

3.กรณีศึกษา

กรณีศึกษา KOMISCHE OPER BERLIN EXPANSION, กรุงเบอร์ลิน, เยอรมนี

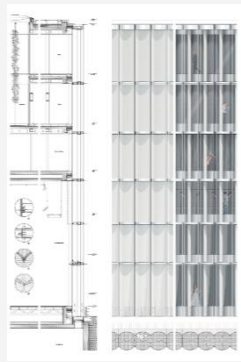
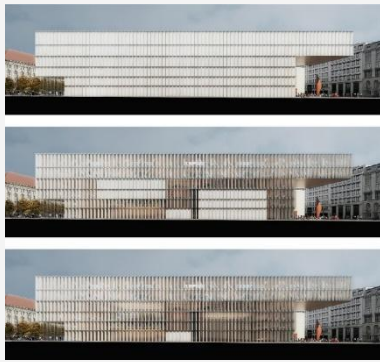
สถาปนิก : REX, พื้นที่ : 38,000 ตร.ม.

ภาพที่ 7 : KOMISCHE OPER BERLIN EXPANSION

ที่มา : <https://rex-ny.com/project/komische-oper-berlin/>

โครงการปรับปรุงโรงละครสำหรับโอเปร่าและละครเพลงในย่าน Mitte ของเบอร์ลิน ส่วนปรับปรุงใหม่เป็นส่วนที่สร้างขึ้นแยกจากโรงละครเก่า ดังภาพที่ 7 โดยเพิ่มพื้นที่ฝึกซ้อมและBOH ขนาด 409,000 ตารางฟุต โดยปกติห้องซ้อมจะปิดไม่ให้บุคคลทั่วไปเข้าชม แต่ด้านหน้าอาคารที่มี facade สองชั้น และมีแผ่นระแนงหมุนได้ ทำให้นักแสดงสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบภายในห้องเพื่อปิดหรือเลือกเชื่อมต่อกับภายนอกได้

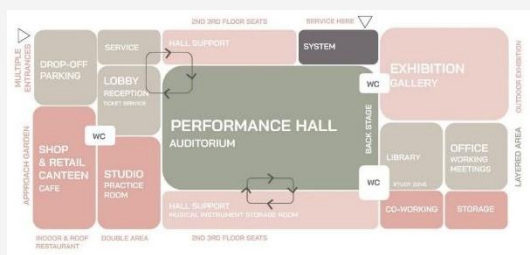
ภาพที่ 8 : แบบขยายผนังและพื้นที่ด้านหน้าอาคาร

ที่มา : <https://rex-ny.com/project/komische-oper-berlin/>

ประสิทธิภาพด้าน ภาพ เสียง และสิ่งแวดล้อม

ส่วนหน้าอาคารออกแบบให้เป็น facade ที่มีบานเกล็ดหินในตัว เป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่โดดเด่นที่สุดของอาคาร ทั้งด้านรูปลักษณ์และความยั่งยืน บานเกล็ดโค้งสูง 3 - 4.2 เมตร หนักได้ 180 องศาเพื่อปรับตามดวงอาทิตย์ และเพิ่มทางเลือกแก่นักแสดงในการเปิดใช้งาน การปรับเปลี่ยนของส่วนหน้าอาคารทำให้อาคารมีเอกลักษณ์ รวมไปถึง double-skin ที่ช่วยลดความผันผวนของอุณหภูมิภายนอก และสร้างเอฟเฟกต์ซึ่งช่วยระบายอากาศตามธรรมชาติ เมื่อบานเกล็ดหิน ถูกหมุนตั้งฉากกับดวงอาทิตย์ แสงกลางวันจะส่องลึกเข้าไปในอาคาร ช่วยลดภาระไฟฟ้าแสงสว่าง และทำให้พื้นและผนังของโครงสร้างอุ่นขึ้นเพื่อให้ความร้อน แบบ passive heating ดังแสดงในภาพที่ 8

4. ผลการศึกษา

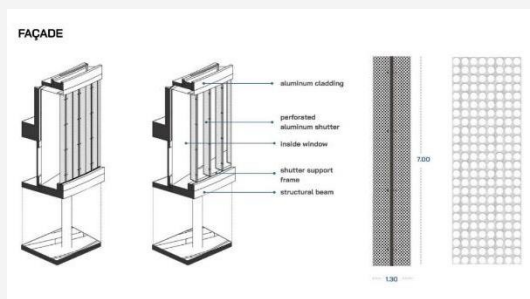

ภาพที่ 11 : แนวความคิดในการวางผังอาคาร

ในงานออกแบบพื้นที่ของอาคารจะถูกแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

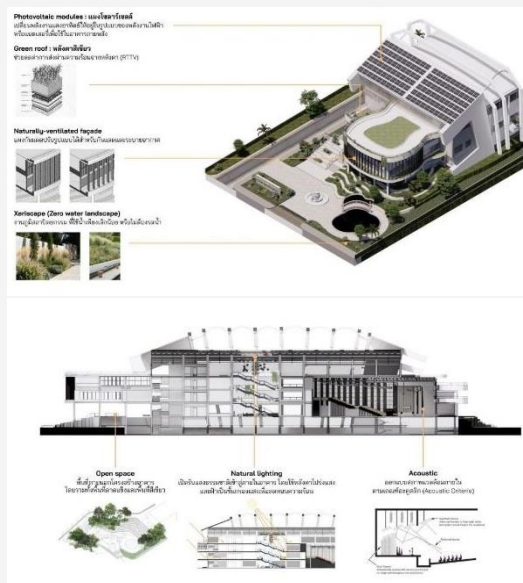
- 1.พื้นที่ต้อนรับด้านหน้า เป็นส่วนรองรับผู้ใช้งานหลักและผู้ใช้งานรอง
- 2.ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ศูนย์อาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม ห้องสมุด สำหรับผู้ใช้งานกิจกรรมเฉพาะเช่น การเลือกซื้อของ ชมนิทรรศการ รับประทานอาหาร หรือใช้บริการห้องสมุด
- โดยพื้นที่จะแยกออกจากส่วนที่ 3. คือห้องซ้อมดนตรี

การปรับใช้แนวความคิดด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในโครงการ

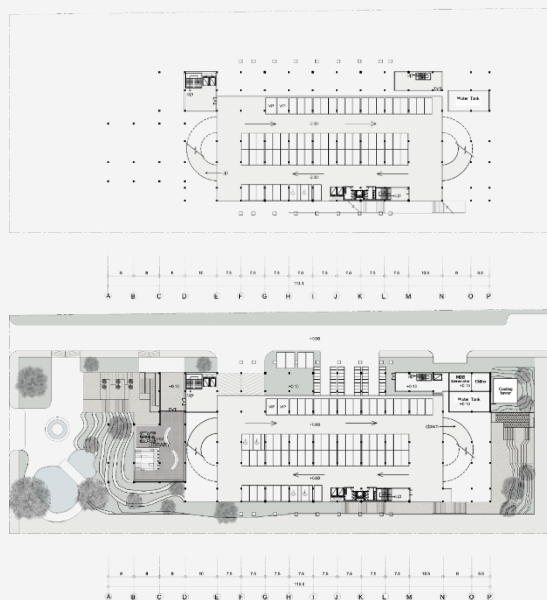
ภาพที่ 12 : แบบขยายแผงกันแดด

ในโครงการจะมีการระบายอากาศที่เปลือกอาคารโดยใช้แผงกันแดดแบบปรับระดับได้ เพื่อช่วยลดการสะสมความร้อนในอาคาร ลดขนาดเครื่องปรับอากาศ และลดการใช้พลังงานในระบบปรับอากาศ ลดการใช้พลังงานของการระบายอากาศเชิงกล ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 13 : การออกแบบโซลาร์เซลล์,แผงบังแดด และสวน และเสียง

ภาพที่ 14 : การออกแบบพื้นที่เปิดโล่ง, แสงธรรมชาติ

ภาพที่ 15 : ผังพื้นที่ใต้ดิน

ภาพที่ 16 : ผังพื้นที่ Ground

ชั้นใต้ดินลึกจากระดับพื้น 2 เมตร เป็นพื้นที่จอดรถชั้นแรก

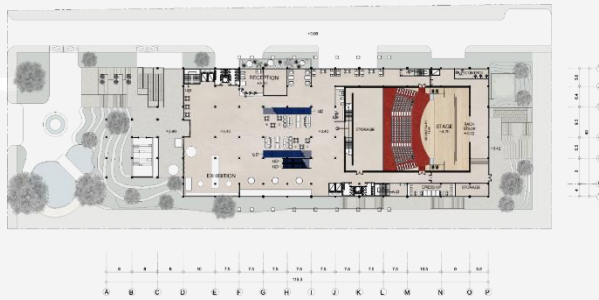
สามารถจอดรถยนต์ได้ 71 คัน รวมทั้งจอดรถวีไอพี

และที่จอดรถคนพิการ

มีทางสัญจรหลักคือโถงบันไดและลิฟต์สามจุด ส่วน

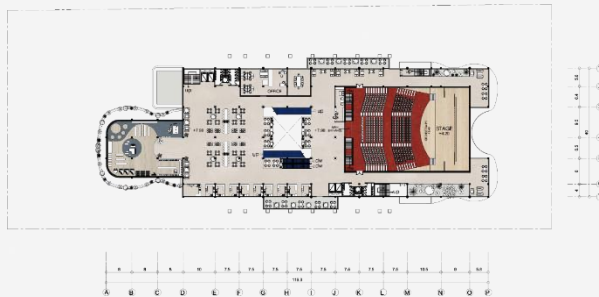
ด้านหลังมีทางสำหรับเก็บน้ำของโครงการ

ในระดับพื้นเป็นพื้นที่จอดรถชั้นที่ 2 จอดรถยนต์ได้ 70 คันรวมทั้ง
จอดรถวีไอพี และที่จอดรถคนพิการ ด้านหลังอาคารเป็นส่วน
ของงานระบบ ส่วนด้านหน้าเป็นทางเข้าอาคารสู่โถงลิฟต์และ
บันไดขึ้นไปยังชั้นใช้งานหลัก และมีทางเข้าสำหรับผู้ที่มาใช้งาน
ห้องสมุดจากพื้นที่จอดรถ

ภาพที่ 17 : ผังพื้นที่ 1

ผังพื้นที่ 1 เป็นชั้นใช้งานหลัก ส่วนทางเข้าด้านหน้าอาคาร สามารถเข้าถึงได้จากการเดินเท้า หรือที่จอดรถใต้อาคาร มีห้องสมุดที่ชั้น G และเมื่อผ่านประตูทางเข้าหลักของอาคาร เข้ามาจะพบกับส่วนจัดแสดงนิทรรศการ และส่วนต้อนรับ มีโถงบันไดใช้งานหลักสีน้ำเงิน พื้นที่ด้านหลังเป็นโถงการแสดง (Performance Hall) และพื้นที่ Back Stage สำหรับนักแสดง และพนักงาน สามารถเข้าถึงจากส่วนสนับสนุนด้านหลัง หรือจากลิฟต์เซอร์วิสด้านข้างโถงการแสดงได้

ภาพที่ 18 : ผังพื้นที่ 2

ผังพื้นที่ 2 จากบันไดสัญจรหลักจะพบกับโถงที่นั่งสำหรับทำงาน หรือรับประทานอาหาร มีร้านอาหารและสำนักงาน โครงการอยู่ด้านข้างอาคาร ส่วนด้านหน้าเป็นร้านขายเครื่องดนตรี ด้านหลังเป็นทางเข้าหลักของโถงการแสดง มีพื้นที่นั่งเล่นและพักผ่อนอยู่หน้าทั้งสองข้างของอาคาร

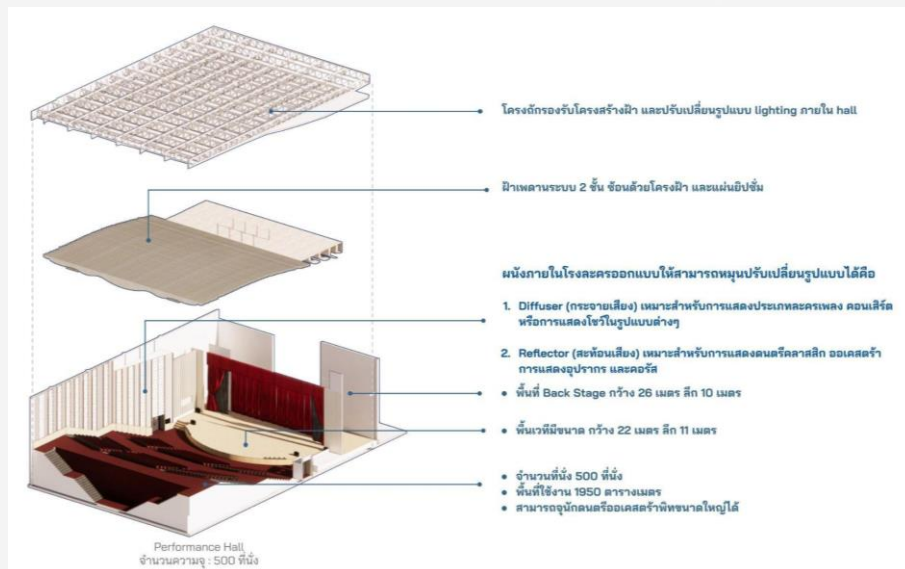
ภาพที่ 19 : ผังพื้นที่ 3

ผังพื้นที่ 3 เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมเฉพาะ มีความเป็นส่วนตัวรองรับผู้มาใช้งานตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยตรง ห้องสตูดิโอสามารถแยกการใช้งานได้หลากหลายรูปแบบตามกิจกรรมด้านใน มีพื้นที่ Music and study room รองรับการทำกิจกรรมเช่น การจัดแสดงดนตรีขนาดเล็ก การจัดการเรียนการสอนทางดนตรี รวมถึงการฝึกซ้อมการแสดงต่างๆ

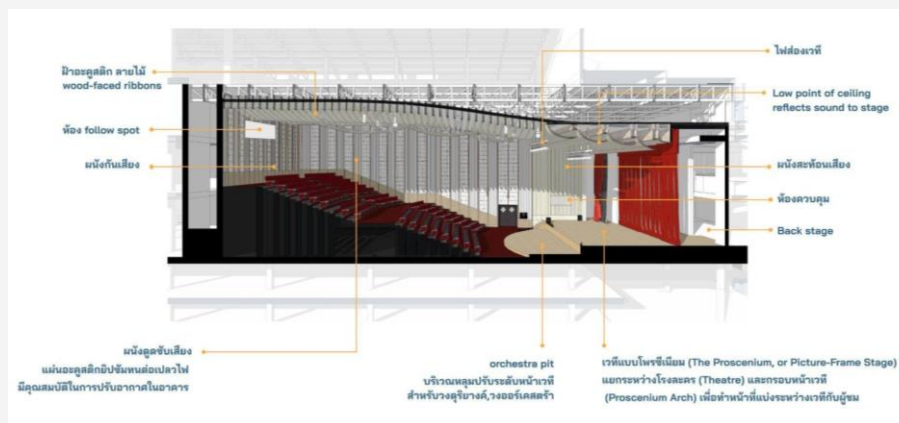

ภาพที่ 20 : ผังพื้นที่ 4

ผังพื้นที่ 4 เป็นห้องสำหรับจัดกิจกรรมที่ต้องใช้พื้นที่ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ห้อง Practice room สามารถซ้อมวงดนตรีขนาดใหญ่ หรือซ้อมการแสดงได้หลากหลายรูปแบบ

ภาพที่ 21 : รายละเอียดและแบบขยายโรงการแสดง

ภาพที่ 22 : รูปตัดพื้นที่โรงการแสดง

ภาพที่ 23 : ทัศนียภาพภายในโรงการแสดง 1

ภาพที่ 24 : ทัศนียภาพภายในโรงการแสดง 2

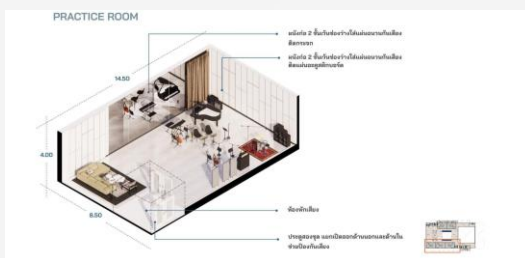
ภาพที่ 25 : ทัศนียภาพภายในห้องสมุด

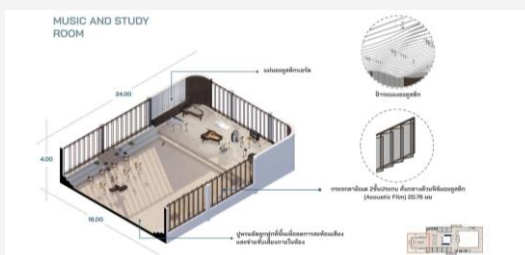
ภาพที่ 26 : ทัศนียภาพภายในพื้นที่ศูนย์อาหาร

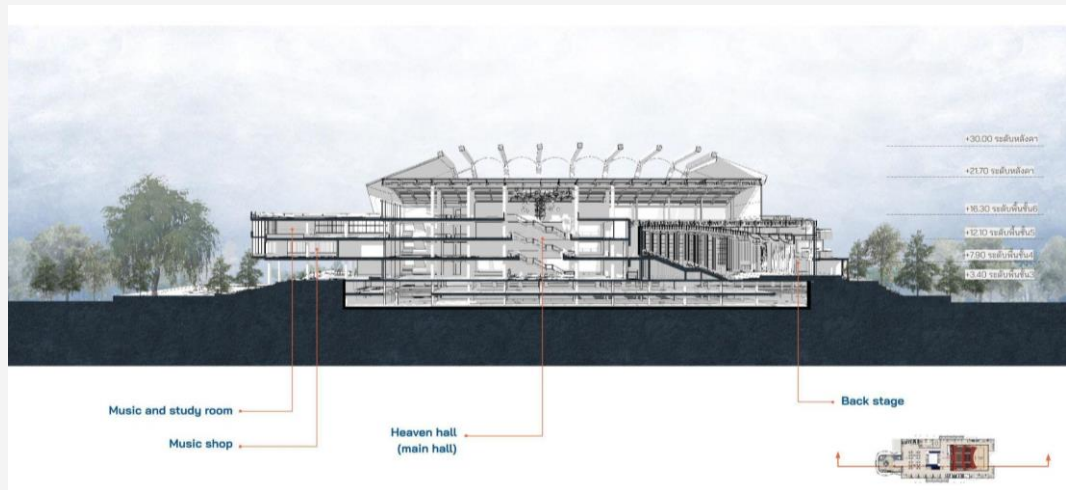
ภาพที่ 27 : รายละเอียดและแบบขยายห้องซ้อมดนตรี

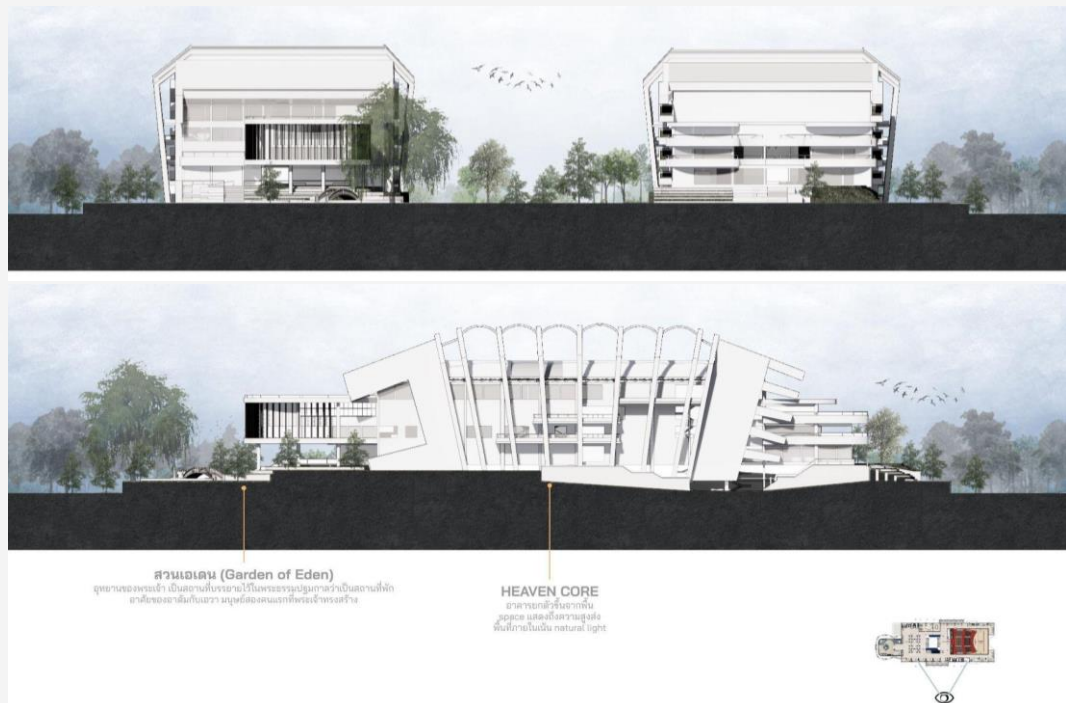
ภาพที่ 28 : รายละเอียดและแบบขยาย Practice room

ภาพที่ 29 : รายละเอียดและแบบขยาย Music and study room

ภาพที่ 30 : รูปตัดอาคาร

ภาพที่ 31 : รูปด้านอาคาร

ภาพที่ 31 : ทัศนียภาพด้านหน้าอาคาร (แสดงรูปแบบการเปิดและปิดแผงกันแดด)

ภาพที่ 33 : ทักษิณภาพด้านหน้าและด้านข้างโครงการ

ภาพที่ 34 : หุ่นจำลองโครงการ

5. สรุปผลการศึกษาออกแบบ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีและการแสดง เริ่มต้นการศึกษาโครงการจากความเป็นมาและความสำคัญของดนตรีและการแสดงในปัจจุบัน รวมถึงความเหมาะสมของที่ตั้งและบริบทรอบข้างที่สอดคล้อง สนับสนุนโครงการ ตรงตามความต้องการของวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการ คือ เลือกพื้นที่ที่ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ง่าย เดินทางสะดวกโดยระบบขนส่งสาธารณะ อยู่ในพื้นที่ศูนย์กลาง มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก จึงได้เลือกพื้นที่บริเวณ แขวง ลุมพินี เขตปทุมวัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งในบริเวณใกล้เคียง มีสถานบริการอื่น ๆ มากมาย เช่น ศูนย์การค้า สวนสาธารณะ สถานีรถไฟฟ้า และป้ายรถเมล์ในถนนสัญจรหลักด้านหน้าโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลและความต้องการในด้านต่างๆ รวมถึงเกณฑ์ในการออกแบบตามแนวความคิดด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมแล้วนั้น พิจารณาได้ว่า โครงการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีและการแสดง ให้ความสำคัญกับประโยชน์ใช้สอยของอาคาร การบูรณาการระบบอาคารและวัสดุที่ใช้ รวมถึงการออกแบบโดยคำนึงถึงบริบทแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโครงการนี้

เนื่องจากโครงการ ต้องการแสดงให้เห็นถึงพื้นที่พบปะและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีและการแสดง และเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงให้ความบันเทิงแก่ผู้มาใช้งาน ในงานออกแบบจึงใช้แนว คิดของ MUSIC HEAVEN คือ

สำรวจสวรรค์ของคนรักดนตรี ศูนย์รวมพื้นที่ในการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ทางดนตรี ทั้งพื้นที่ฝึกซ้อม พัฒนาศักยภาพ และพื้นที่อำนวยความสะดวกแบบครบครันสำหรับผู้สนใจ

โดยส่วนตัวผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่าโครงการนี้สามารถต่อยอดและพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต เพื่อสร้างพื้นที่รองรับกิจกรรมบันเทิงและสร้างความสุนทรีย์สำหรับผู้สนใจ และมีพื้นที่เผยแพร่และแสดงออกให้กับคนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนทางความคิดและวัฒนธรรม จากบุคคลกลุ่มเล็ก ๆ ไปจนถึงระดับสากล

จุดเด่นและจุดด้อยของโครงการ

- จุดเด่น : ในงานออกแบบมีการคำนึงถึงผู้ใช้งานที่หลากหลาย มีการออกแบบตามหลักการ Universal design รองรับผู้พิการและผู้ทุพพลภาพ ผู้ใช้งานสามารถเดินทางมาใช้งานได้อย่างสะดวก มีกิจกรรมภายในที่หลากหลาย ทำให้เกิดกิจกรรมที่สัมพันธ์กันระหว่างตัวโครงการและผู้ที่มาใช้งาน

- จุดด้อย : จากการออกแบบพบว่า การจัดสรรพื้นที่ภายในโครงการยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ควรแบ่งพื้นที่แต่ละส่วนให้ชัดเจนเช่นพื้นที่สำหรับฝึกซ้อมพัฒนาทักษะแยกออกจากพื้นที่โรงละครสำหรับจัดการแสดง แยกพื้นที่ก่อนเข้าส่วนจัดแสดง พื้นที่พักคอย และจัดสรรพื้นที่หลังเวทีให้มีรายละเอียดมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- การออกแบบอาคาร ควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์อาคารให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่เลือก เนื่องจากที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตย่านธุรกิจ ซึ่งราคาที่ดินค่อนข้างสูง ดังนั้นการออกแบบโครงการควรสร้างมูลค่าให้กับที่ดินได้อย่างคุ้มค่า

- รูปร่างของอาคารควรสัมพันธ์กับลักษณะการใช้งานภายใน สามารถใช้ประโยชน์จากกรอบอาคารด้านนอกได้ รวมถึงสามารถดึงดูดผู้ใช้งานและมีความน่าสนใจเมื่อมองจากด้านหน้าโครงการ

เอกสารอ้างอิง

REX. KOMISCHE OPER BERLIN EXPANSION. 2020. Retrieved 8 October 2023. Available:

<https://rex-ny.com/project/komische-oper-berlin/REX. THE LINDEMANN PERFORMING ARTS CENTER AT BROWN UNIVERSITY. 2023. Retrieved 8 October 2023. Available: https://rex-ny.com/project/lindemann-brown/the-lindemann-at-brown/>

TerraBKK คลังความรู้. ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครฉบับปัจจุบัน. 20 มิถุนายน 2560, สืบค้นวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.terrabkk.com/articles/144112>

บ้านและสวน. 2566. Green Façade ออกแบบบ้านและต้นไม้ให้เป็นอยู่ร่วมกัน. 2 มีนาคม 2566, สืบค้นวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 จาก: <https://www.baanlaesuan.com/242123/ideas/house-ideas/house-of-green>

บริษัท เอ็นเนอร์ยี่ คอนเซอร์เวชั่น เทคโนโลยี จำกัด. 2566. แผงเซลล์แสงอาทิตย์ ผลิตไฟฟ้าได้อย่างไร. 12 กันยายน 2566 สืบค้นวันที่ 8 พฤศจิกายน 2566 จาก: <https://www.energy-conservationtech.com/content/>

ภูมิใจ ประเสริฐกุลวงศ์. 2566. เทคนิคการออกแบบระบบกันเสียง ระบบเก็บเสียงห้องซ้อมดนตรีโดยฉนวน ISO-NOISE ระบบผนังกันเสียงและฝ้ากันเสียงสำหรับห้องซ้อมดนตรี. 2565, สืบค้นวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 จาก: <https://www.iso-noise.com/music-practice.html>